

ע"פ 2234/21 - מהראן אבו רביע נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2234/21

לפני:
כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופטת י' וילנר

המערער: מהראן אבו רביע

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה מטעם הממונה על עבודות שירות לשינוי גזר
הדין שניתן בבית משפט זה, ביום 19.5.2022 ע"י כב'
הנשיאה א' חיות, השופטת י' וילנר והשופט ש' שוחט

תאריך הישיבה: ו' בחשון התשפ"ג (31.10.2022)

בשם המערער: עו"ד ח'אלד אבו אחמד; עו"ד סגנס תמיר

בשם המשיבה: עו"ד יצחק פרדמן
בשם הממונה על עבודות שירות: פקד אביב שיים

החלטה

השופטת י' וילנר

1. לפנינו בקשה לפי סעיף 51(א1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לשינוי גזר דינו של המערער, שנקבע בפסק דינו מיום 19.5.2022.
2. המערער הורשע, על-פי הודאתו, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות; גניבה; והיזק לרכוש במזיד. בתמצית יצוין כי לפי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער התנפל, יחד עם אחרים, על המתלונן והיכה אותו בכל חלקי גופו, בעוד המתלונן שרוע על הקרקע, בשל חשד של אחד האחרים כי המתלונן הקניט את בת משפחתו. לאחר מכן נטלו התוקפים את הטלפון והשרשרת של המתלונן.
3. ביום 18.2.2021 גזר בית המשפט המחוזי על המערער עונש מאסר בפועל למשך 7 חודשים בניכוי ימי מעצרו, לצד עונשים נלווים. בגזר הדין צוין כי לפי חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות (להלן גם: הממונה) מיום 27.1.2021, המערער אינו מתאים לעבודות שירות, בשל "יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם", לרבות המערער עצמו, אם יבצע עבודות שירות. זאת, בהתבסס על חוות דעת של משטרת ישראל, שלפיה למערער "סכסוכים פעילים בשל חובות כספיים ובמסגרתם נורה ונפצע פעמיים". בית המשפט קבע כי חוות דעתה של המשטרה מבוססת על מידע עדכני ואמין, ובנסיבות אלו נגזר כאמור על המערער עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח למשך 7 חודשים.
4. ביום 4.4.2021 הגיש המערער לבית משפט זה ערעור על גזר הדין, לצד בקשה לעכב את ביצועו. המערער טען, בעיקרו של דבר, כי לא היה מקום לקבל את המלצת הממונה על עבודות השירות בעניינו. ביום 5.4.2021 הורה בית משפט זה (השופט ד' מינץ), בהסכמת המשיבה, על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל, עד למתן פסק הדין בערעור.
5. דיון בערעור נקבע ליום 18.1.2022, ומספר ימים לפני מועד זה הוגשה הודעה שלפיה הצדדים הגיעו להסכמה דיונית בדבר דחיית הדיון, לשם קבלת חוות דעת של הממונה על עבודות שירות. בהמשך לכך, הורה בית משפט זה (המשנה לנשיאה נ' הנדל) לממונה להגיש חוות דעת, לעניין האפשרות כי המערער ירצה את עונש המאסר בפועל שהושת עליו בדרך של עבודות שירות.
6. ביום 13.2.2022 הגיש הממונה את חוות דעתו, שלפיה המערער נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות. בהמשך לכך, ביום 19.5.2022 התקיים דיון בערעור (לפני הרכב הנשיאה א' חיות, השופטת י' וילנר והשופט ש' שוחט), ובתום הדיון, בהסכמת המשיבה, ניתן פסק דין שלפיו המערער ירצה את עונש המאסר שנגזר עליו בדרך של עבודות שירות החל מיום 3.7.2022 בהתאם להמלצת הממונה כאמור.
7. ביום 23.6.2022 הגיש הממונה את הבקשה שלפנינו. בבקשה צוין כי ביום 26.5.2022, כאשר ביצע המערער עבודות שירות שהושתו עליו בהליך אחר, נעצר המערער על-ידי משטרת ישראל, בחשד, בין היתר, לירי שלא כדין מנשק חם וסחיטה באיומים. לנוכח האמור, הממונה ביקש ממשטרת ישראל ליתן חוות דעת עדכנית בעניין התאמת המערער לעבודות שירות. ביום 19.6.2022 התקבלה חוות דעתה של המשטרה, ולפיה המערער אינו מתאים לביצוע עבודות שירות בשל מידע המלמד על מסוכנות הנשקפת כלפיו או ממנו. זאת, אף בשים לב לכך שביום 15.6.2022, בוצע ירי לעבר ביתו של המערער, שגרם לפציעתו של אדם באורח קשה.

לנוכח דברים אלה, הממונה ביקש כאמור כי נורה על שינוי גזר דינו של המערער, וכי נעכב את ביצוע עבודות השירות שהושטו עליו, לפי סעיף 51(א1) לחוק העונשין. בהחלטה מיום 23.6.2022 עוכב ביצוע עבודות השירות כאמור.

8. ביום 27.10.2022 התקבלה חוות דעת עדכנית של משטרת ישראל, ולפיה קיים מידע בנוגע למערער "המצביע על קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות ב[מערער], אם ירצה [...] את עונש המאסר בעבודות שירות". לנוכח הפרפרזה שניתנה, שלפיה המערער "בעל סכסוכים רבים חוצי מחוזות שכללו נפגעים", עמדת המשטרה היא שלא להעסיק את המערער בעבודות שירות.

9. ביום 31.10.2022 קיימנו דיון בבקשת הממונה במעמד הצדדים. לאחר ששמענו את טענות המערער, עיינו בהסכמת בא-כוחו בחומר החסיי שבבסיס עמדתה העדכנית של המשטרה, ושמענו הסברים במעמד צד אחד מנציגי המשטרה; נחה דעתנו כי יש בחומר האמור בסיס לעמדת המשטרה שנמסרה בחוות דעתה העדכנית, וכי אכן, אם יישא המערער את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, ישנו יסוד סביר לחשש לפגיעה בו, או באנשים אחרים בסביבתו.

10. לנוכח האמור לעיל וכפי שיובהר להלן, דין הבקשה להתקבל.

11. סעיף 51(א1) לחוק העונשין מורה כדלקמן:

הפסקה שיפוטית של עבודת שירות

51. (א) [...]

(א1) השופט או המותב שגזר את הדין, ובהעדרו - שופט או מותב אחד באותו בית משפט, לפי העניין, רשאי, לאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, לגזור על הנאשם עונש אחר אם התקיים אחד מאלה, ורשאי בית המשפט להורות כי עבודת השירות תופסק עד למתן החלטתו:

(1) הממונה הביא לפניו חוות דעת של רופא שירות בתי הסוהר, ולפיה עובד השירות איבד את כושר העבודה שלו ונקבעה לו אי-כשירות קבועה או ממושכת בשל פגיעה שאירעה לו לאחר שנגזר דינו;

(2) הממונה הביא לפניו חוות דעת המובססת על חוות דעת של גורם מוסמך המנוי בסעיף 51ב(1)(1), שלא היתה לפני בית המשפט בעת קבלת החלטתו לפי סעיף 51ב(א), או שלא היתה בידיעת הממונה בעת הדיון לפי סעיף 51ב(א), ועל פי חוות הדעת האמורות הנידון אינו מתאים לנשיאת המאסר בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות או ימשיך לשאת את עונשו בעבודת שירות; הבאת חוות הדעת לפני בית המשפט תהיה בדרך הקבועה בסעיף 51ב(4).

סעיף זה מסמך אפוא את בית המשפט, שגזר על נאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, לגזור עליו עונש אחר, אם לפי חוות הדעת הרלוונטיות, ישנו "יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו".

עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודות שירות". יצוין כי סמכות זו נתונה הן לערכאה הדיונית, הן לערכאת הערעור שהורתה על ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות (ראו: ע"פ 6067/20 אבו רגב נ' מדינת ישראל, פס' 2 (14.4.2022)).

12. בעניינו, כמפורט לעיל, בשים לב לאירוע הירי שבוצע כאמור לעבר ביתו של המערער ביום 15.6.2022; לנוכח המידע החסוי בעניינו, וההסברים ששמענו על אודותיו במעמד צד אחד, שוכנענו כי אם המערער יבצע עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, קיים חשש לפגיעה בו או באנשים אחרים. לפיכך, כאמור, יש לקבל את בקשת הממונה, ולשנות את גזר דינו של המערער (ראו והשוו: ע"פ 6040/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 4 (2.10.2019)).

13. אשר ל"עונש האחר" שיש לגזור על המערער - כמפורט לעיל, בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג ובריה למשך 7 חודשים, זאת לנוכח חוות דעת שניתנה בשעתו על-ידי משטרת ישראל, שלפיה אם יישא המערער עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, ישנו יסוד סביר לחשש לפגיעה בו או באנשים אחרים בסביבתו. בנסיבות אלו, ובהינתן חוות הדעת העדכניות כאמור של הממונה ושל משטרת ישראל, מצאנו כי ראוי להורות שהמערער יישא בעונש שהושת עליו בגזר דינו של בית המשפט המחוזי.

14. סוף דבר: אנו נעתרות לבקשת הממונה, וקובעות כי המערער ירצה עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה למשך 7 חודשים, לצד העונשים הנלווים שגזר עליו בית המשפט המחוזי.

המערער יתייצב אפוא לריצוי מאסרו ביום 4.12.2022, בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 18.2.2022.

ניתנה היום, י"ב בחשון התשפ"ג (6.11.2022).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת

ה נ ש י א ה